

Na osnovu članova 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12) i člana 69. stav 3. Zakona o bankama (“Službene novine Federacije BiH”, br. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03 i 28/03), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH, na 53. sjednici održanoj dana 23.07.2013. godine, donosi

ODLUKU O PROCJENI ČLANOVA ORGANA BANKE

I OPŠTE ODREDBE

Sadržaj

Član 1.

Ovom Odlukom propisuju se:

- (a) kriteriji i postupci za procjenu predloženih i izabranih, odnosno imenovanih članova organa banke, u smislu da li imaju dobar ugled i dovoljno iskustvo za obavljanje funkcije člana organa banke;
- (b) mjere koje banka primjenjuje u slučajevima kada lica iz tačke (a) ovog člana nisu primjerena za obavljanje funkcije;
- (c) postupanje Agencije po odredbama ove Odluke prilikom izdavanja saglasnosti članovima organa banke.

Pojmovi

Član 2.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- (a) organ banke - upravljačko tijelo banke koje vrši nadzornu funkciju i koje ima krajnju nadležnost za donošenje odluka o poslovnoj strategiji, ciljevima i smjernicama banke (u daljnjem tekstu: nadzorni odbor banke) i upravljačko tijelo koje vrši upravljačku funkciju i koje ima ovlaštenje za provođenje poslovne strategije, ciljeva i smjernica banke (u daljnjem tekstu: uprava banke);
- (b) član organa banke - predloženi, izabrani, odnosno imenovani član organa banke;
- (c) procjena članova organa banke - procjena njihove primjerenosti u smislu dobrog ugleda i dovoljnog iskustva za obavljanje funkcije člana organa banke.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci, a nisu definisani u istoj, imaju značenje kao u drugim odlukama u kojima su definisani.

Primjena

Član 3.

(1) Banka vrši procjenu članova organa banke u sljedećim slučajevima:

- (a) prije podnošenja zahtjeva za izdavanje prethodne saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) za izbor, odnosno imenovanje novih članova organa banke;

- (b) u toku obavljanja funkcije izabраниh, odnosno imenovanih članova organa banke, a najmanje jednom godišnje;
 - (c) u drugim slučajevima, za koje banka ocijeni da su relevantni za obavljanje funkcije člana organa banke.
- (2) Osnivač banke vrši procjenu članova organa banke, na osnovu kriterija definisanih ovom odlukom, prije podnošenja zahtjeva Agenciji za izdavanje bankarske dozvole.

II ZAHTJEVI ZA PROCJENU

Odgovornost

Član 4.

- (1) Banka ima primarnu odgovornost za obavljanje inicijalne i kontinuirane procjene članova organa banke iz člana 3. stav (1) ove odluke.
- (2) Osnivač banke ima odgovornost za obavljanje inicijalne procjene članova organa banke iz člana 3. stav (2) ove odluke.

Opšti zahtjevi za procjenu

Član 5.

- (1) Za procjenu članova organa banke moraju se uzeti u obzir sve relevantne i dostupne informacije, bez obzira kada i gdje su nastale.
- (2) Prilikom procjene ugleda članova organa banke moraju se uzeti u obzir kriteriji propisani ovom odlukom. Članovi organa banke moraju imati dobar ugled, bez obzira na prirodu, obim i kompleksnost poslovanja banke.
- (3) Prilikom procjene iskustva članova organa banke, moraju se uzeti u obzir priroda, obim i kompleksnost poslovanja banke, kao i odgovornosti funkcije koju obavljaju. Iskustvo koje se zahtijeva za člana uprave može se razlikovati od iskustva koje se zahtijeva za člana nadzornog odbora banke.
- (4) Prilikom procjene članova organa banke moraju se uzeti u obzir i drugi kriteriji bitni za funkcionisanje organa banke, propisani ovom odlukom.
- (5) Ukoliko postoje slučajevi koji dovode u sumnju ugled, iskustvo ili druge kriterije bitne za obavljanje funkcije člana organa banke, mora se ocijeniti kako će isti narušavati ili bi mogli narušavati primjerenost tog člana organa banke.

Postupak procjene

Član 6.

- (1) Procjena člana organa mora se završiti prije nego što član organa banke počne obavljati funkciju.
- (2) Banka je dužna ponovno izvršiti procjenu člana organa banke, sa ciljem verifikacije njegove daljnje primjerenosti, ukoliko je ponovna procjena potrebna zbog određenog slučaja. Ovakva ponovna procjena ograničava se na ispitivanje daljnje primjerenosti člana samo u odnosu na relevantni slučaj.
- (3) Prilikom procjene pojedinačnih članova organa banke, banka vrši procjenu organa banke kao cjeline. Identifikovani nedostaci u ukupnom sastavu organa banke ne znače da pojedini član nije primjeren.
- (4) Postupak procjene i njeni rezultati moraju biti adekvatno dokumentovani.

- (5) Banka je dužna dostaviti Agenciji rezultate izvršene procjene, u roku od 30 dana od dana izvršene procjene.

Politike i procedure banke

Član 7.

- (1) Skupština, odnosno nadzorni odbor banke je dužan usvojiti politike i procedure za procjenu članova organa banke, uzimajući u obzir prirodu, obim i kompleksnost poslovanja.
- (2) Politike i procedure iz stava (1) ovog člana kao minimum obuhvataju:
- (a) definisanje lica ili funkcije, u čijoj je odgovornosti provođenje procjene;
 - (b) interni postupak koji se primjenjuje kod procjene i mjere koje se poduzimaju nakon provedene procjene;
 - (c) potrebne uslove za obavljanje funkcije člana organa banke;
 - (d) dokumentaciju koju član organa banke treba dostaviti u svrhu provođenja procjene;
 - (e) aktivnosti koje treba poduzeti u slučaju izbora članova nadzornog odbora, u pogledu informisanja dioničara o uslovima za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora i kriterijima koje to lice mora ispunjavati za obavljanje funkcije, prije njegovog izbora;
 - (f) slučajeve kada je potrebno vršiti ponovnu procjenu, uključujući mjere za utvrđivanje postojanja takvih slučajeva;
 - (g) obavezu članova organa banke o redovnom godišnjem obavještanju banke o svim promjenama koje utiču na njihovu primjerenost za obavljanje funkcije, a u slučaju bitne promjene odmah po njenom nastanku;
 - (h) uslove i načine dodatnog usavršavanja članova organa banke, a prema potrebama za profesionalnim razvojem članova organa banke; i
 - (i) definisanje lica, načina i rokova za obavještanje Agencije o postupanju u skladu sa odredbama ove odluke.
- (3) Politikama i procedurama iz stava (1) ovog člana banka je dužna, srazmjerno veličini, obimu, vrsti, složenosti i organizaciji poslovanja, predvidjeti provođenje procjene i za nosioce ključnih funkcija, određujući pri tome ključne funkcije u banci, odnosno nosioce istih, a koji nisu članovi nadzornog odbora, odnosno uprave banke. Pri tome je dužna, nosiocima ključnih funkcija, smatrati zaposlenike kontrolnih funkcija i osobe koje svojim profesionalnim aktivnostima značajno utiču na profil rizičnosti banke, odnosno koje imaju značajan uticaj na upravljanje i rukovođenje bankom.
- (4) Nadzorni odbor banke odgovoran je za nadzor nad provođenjem politika i procedura iz stava (1) ovog člana.

Mjere banke

Član 8.

- (1) Ako banka, nakon provedene procjene, zaključi da lice nije primjereno za izbor, odnosno imenovanje za člana organa banke, to lice ne može biti izabrano, odnosno imenovano. Ukoliko je taj član već izabran, odnosno imenovan, banka treba poduzeti odgovarajuće mjere da se taj član razriješi ili mjere kojima će se osigurati primjerenost tog člana.
- (2) Ukoliko banka zaključi, na bazi ponovne procjene, da član organa banke više nije primjeren, dužna je poduzeti odgovarajuće mjere, uzimajući u obzir specifičnu situaciju i nedostatke pojedinačnih članova organa banke.
- Te mjere mogu obuhvatati: zamjenu određenih članova organa banke, odnosno njihovo razriješenje, obučavanje pojedinih članova ili cijelog organa banke i druge odgovarajuće mjere kojima se osigurava zadovoljavajuća osposobljenost organa banke kao cjeline.

- (3) U slučaju razriješenja člana organa banke iz st. (1) i (2) ovog člana, banka je dužna provesti propisani postupak kod Agencije.
- (4) U slučaju poduzimanja ostalih mjera iz st. (1) i (2) ovog člana, banka je dužna obavijestiti Agenciju o provođenju tih mjera, navodeći sadržaj, nosioce i rokove za njihovo provođenje.

Kriteriji i procjena ugleda

Član 9.

- (1) Smatra se da član organa banke ima dobar ugled ukoliko ne postoji dokaz o suprotnom, te ako nema razloga za osnovanu sumnju u njegov ugled. Pri ocjeni ovog kriterija treba uzeti u obzir sve dostupne informacije za ocjenu, bez obzira gdje je nastao događaj relevantan za ocjenu ovog kriterija.
- (2) Smatra se da član organa banke nema dobar ugled, ukoliko njegovo lično ili poslovno ponašanje izaziva značajnu sumnju u njegovu sposobnost da osigura adekvatno, efikasno i oprezno upravljanje bankom.
- (3) Pri procjeni ugleda člana organa banke uzima se u obzir:
- (a) evidencija iz svih sudskih, upravnih i prekršajnih postupaka ili druga relevantna evidencija, a naročito: vrsta otpužbe, izrečena kazna, stepen žalbe, faza u kojoj se nalazi sudski, upravni i prekršajni postupak, efekat eventualnih izrečenih mjera, otežavajuće i ublažavajuće okolnosti, ozbiljnost i važnost bilo kojeg relevantnog prestupa, upravne i nadzorne mjere, vremenski period od izricanja mjere, odnosno kazne, ponašanje člana nakon izrečene mjere, odnosno kazne;
 - (b) kumulativni efekti više manjih prekršaja, odnosno događaja, koji pojedinačno ne narušavaju ugled člana, ali koji zajedno mogu imati značajan uticaj na isti.
- (4) Potrebno je analizirati sljedeće faktore, koji bi mogli dovesti u sumnju ugled pojedinačnog člana organa banke:
- (a) pokretanje krivičnog postupka ili donošenje presude kojom je izrečena kazna za krivično djelo, prema zakonima koji regulišu:
 - (a.a) obavljanje bankarske i druge finansijske djelatnosti ili koji su u vezi sa tržištem vrijednosnih papira, vrijednosnim papirima ili instrumentima platnog prometa, uključujući zakone o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i druge relevantne propise kojim se reguliše pružanje finansijskih usluga;
 - (a.b) prevare ili finansijski kriminal;
 - (a.c) porezne obaveze;
 - (a.d) poslovanje privrednih društava, likvidacija, stečaj ili zaštita potrošača;
 - (b) relevantni sadašnji ili prethodni istražni postupci i/ili izvršne mjere zbog nepoštivanja navedene u tački (a), podtačka (a.a) ovog stava;
 - (c) relevantni sadašnji ili prethodni istražni postupci i/ili izrečene mjere od strane drugih regulatornih ili profesionalnih tijela zbog nepoštivanja bilo kojih propisa.
- (5) Korektno postupanje pojedinačnog člana organa banke u obavljanju prethodnih poslova procjenjuje se na osnovu sljedećih dokaza:
- (a) da nije postupao transparentno ili nije saradivao u poslovanju sa nadležnim ili regulatornim tijelima;
 - (b) da mu je profesionalno tijelo uskratilo, poništilo, oduzelo ili ukinulo relevantni dokumenat o posjedovanju stručnih znanja ili ga je isključilo iz svog članstva;
 - (c) podnošenje ostavke ili eventualno otpuštanje sa posla sa razlozima za isto ili slične situacije;
 - (d) izricanje mjere zabrane od strane nadležnog tijela za djelovanje u svojstvu ovlaštenog lica i sl.

- (6) Potrebno je razmotriti uticaj sadašnjih i prošlih poslovnih rezultata i finansijske stabilnosti pojedinačnog člana organa banke na osnovu:
- (a) dostupnih podataka iz evidencije o nekvalitetnim dužnicima;
 - (b) finansijskih i poslovnih rezultata pravnog lica u kojima pojedinačni član organa banke ima ili je, u prethodne tri godine, imao značajan vlasnički interes, sa posebnim osvrtom na eventualne likvidacijske i stečajne postupke, te da li je i na koji način doprinio tim postupcima;
 - (c) proglašenja ličnog bankrota, u pravnim sistemima zemalja u kojima je isti propisan;
 - (d) materijalno značajnih ulaganja ili kreditnih izloženosti koje imaju bitan uticaj na finansijsku sposobnost člana organa banke.

Kriteriji i procjena iskustva

Član 10.

- (1) Pri procjeni iskustva pojedinačnog člana organa banke treba razmotriti:
- (a) teorijsko iskustvo, stečeno obrazovanjem i stručnim osposobljavanjem,
 - (b) praktično iskustvo, stečeno obavljanjem prethodnih poslova.
- Pored navedenog, trebaju se uzeti u obzir vještine i znanja stečena i pokazana tokom obavljanja profesionalnih dužnosti člana organa banke.
- (2) U pogledu procjene teorijskog iskustva pojedinačnog člana organa banke, posebno se razmatra nivo i profil obrazovanja, te da li se isto odnosi na oblasti bankarstva, drugih finansijskih djelatnosti ili druge relevantne oblasti (ekonomija, pravo, uprava, finansijska regulativa i slično).
- (3) Procjena iskustva ne treba biti ograničena na stepen obrazovanja ili dokaz o radu u banci ili drugoj finansijskoj instituciji. Potrebno je detaljno analizirati praktično iskustvo članova organa banke, budući da znanja stečena prilikom obavljanja prethodnih poslova zavise od vrste, obima i složenosti poslova, odnosno funkcije koju ti članovi obavljaju.
- (4) Referentne oblasti za procjenu teorijskog i praktičnog iskustva pojedinačnog člana organa banke su:
- (a) finansijska tržišta;
 - (b) regulatorni okvir i propisani standardi poslovanja banaka i drugih finansijskih institucija;
 - (c) strateško planiranje i poznavanje poslovne strategije banke ili njenog poslovnog plana i njegovog izvršenja;
 - (d) upravljanje rizicima (identifikacija, mjerenje, odnosno procjena, praćenje, kontrola i izvještavanje o ključnim rizicima), uključujući i odgovornosti pojedinačnog člana organa banke u tom procesu;
 - (e) upravljanje, nadzor i kontrola u postupcima i mjerama banke i drugih finansijskih institucija; i
 - (f) finansijsko planiranje, analiza i kontrola u bankama i sličnim finansijskim institucijama.
- (5) Član uprave banke mora imati dovoljno teorijskog i praktičnog iskustva na rukovodnim funkcijama, koje je stečeno tokom dovoljno dugog perioda na rukovodnim poslovima, a najmanje tri godine. Teorijsko i praktično iskustvo stečeno u obavljanju prethodnih poslova, procijenjuje se na osnovu:
- (a) perioda obavljanja rukovodnih poslova;
 - (b) vrste i složenosti posla, kao i organizacione strukture u kojoj su se poslovi obavljali;
 - (c) obima nadležnosti, ovlaštenja za odlučivanje i odgovornosti;
 - (d) tehničkih znanja o poslovanju banke i poznavanja rizika kojima je izložena, a koja su stečena na određenom radnom mjestu; i
 - (e) broja lica kojima je rukovodio.
- (6) Član nadzornog odbora banke mora imati dovoljno iskustva potrebnog za samostalnu procjenu u procesu donošenja odluka u najboljem interesu banke i efikasan nadzor uprave banke. Iskustvo

može biti stečeno na akademskim, upravnim ili drugim radnim mjestima, te u upravljanju, nadzoru ili kontroli banaka ili drugih finansijskih institucija.

- (7) Članovi nadzornog odbora banke trebaju imati znanja potrebna za adekvatno razumijevanje poslovanja banke i rizika kojima je izložena, odnosno njegovi članovi trebaju biti u mogućnosti dokazati da će ih steći u razumnom roku.

Drugi bitni kriteriji procjene

Član 11.

- (1) Prilikom procjene pojedinačnog člana organa banke treba procijeniti i druge kriterije bitne za funkcionisanje organa banke, koji se odnose na:
- (a) nezavisnost, koja uključuje sposobnost člana organa banke da samostalno obavlja svoju dužnost u interesu banke i bez uticaja drugih lica koji mogu dovesti do sukoba interesa,
 - (b) cjelokupan sastav organa banke, njegova kolektivna znanja i stručne spoznaje, te mogućnost posvećivanja dovoljno vremena u radu organa banke.
- (2) Pri procjeni nezavisnosti pojedinačnog člana organa banke treba razmotriti sljedeće:
- (a) funkciju koju trenutno obavlja i prethodne poslove koje je obavljao u banci ili drugoj finansijskoj instituciji,
 - (b) lične, profesionalne i druge ekonomske odnose sa članovima uprave banke, matične banke ili druge banke, članice iste bankarske grupacije,
 - (c) lične, profesionalne ili druge ekonomske odnose sa licima koja imaju značajan vlasnički interes u banci, matičnoj banci ili drugoj banci, članici iste bankarske grupacije.
- (3) Uprava banke, na kolektivnoj osnovi, mora imati dovoljno praktičnog iskustva u banci ili drugoj finansijskoj instituciji.

III POSTUPANJE AGENCIJE

Član 12.

Agencija će izdati prethodnu saglasnost za imenovanje direktora i članova uprave banke ukoliko ocijeni da predloženi kandidati ispunjavaju uslove propisane Zakonom o bankama i Uputstvom za licenciranje i druge saglasnosti Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Uputstvo), za koje je Agencija utvrdila da je banka adekvatno provela njihovu procjenu u skladu sa odredbama ove Odluke, te koji su podnesenim programom rada u mogućnosti dokazati da će svojim radom osigurati zakonito, sigurno i stabilno poslovanje banke, odnosno provoditi na adekvatan način usvojenu poslovnu politiku i strategiju upravljanja rizicima.

Član 13.

Agencija će izdati prethodnu saglasnost za izbor kandidata za članove nadzornog odbora banke ukoliko ocijeni da predloženi kandidati ispunjavaju uslove propisane Zakonom o bankama i Uputstvom, za koje je Agencija utvrdila da je banka adekvatno provela njihovu procjenu u skladu sa odredbama ove Odluke, te koji su u mogućnosti pružiti objektivne dokaze da će svojim radom osigurati efikasno nadziranje poslovanja banke i rada uprave banke, odnosno uslove za efikasno upravljanje rizicima u poslovanju banke i adekvatnu uspostavu kontrolnih funkcija, u skladu sa zakonskim i drugim propisima

Član 14.

Postupak izdavanja prethodne saglasnosti iz člana 12. i 13. ove Odluke i potrebnu dokumentaciju koju je banka dužna dostaviti uz zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti, Agencija će detaljnije propisati svojim podzakonskim aktima.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu

Član 15.

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".
- (2) Banke su se dužne uskladiti sa odredbama ove odluke u roku od 6 mjeseci od dana njenog stupanja na snagu.

**Broj: U.O.-53-4/13
Sarajevo, 23.07.2013. godine**

**PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**

mr. sci. Haris Ihtijarević, dipl. ecc